

ממצפה אה"ד

מגמות, הערות, שכלולים,
תפקידים על הפרק

לבעיות ארגון שטח-אימונים

המוטעית של המונח „שטח-אימונים מאושרים“ שטח-האימונים המאושרים הם שטחי אימונים באש, ולצורך זה הוגדרו ונקבעו בהם כיווני יריה. יש לנצל שטחים אלה לצורך תרגילים „רטור בים“ בלבד, ואילו כל אימון ללא-אש, יש להרחיקו ולבצעו מחוץ לשטחים אלה.

נוהג מפריע נוסף הוא הקמת מאהל היחידה בתוך שטח-האש. מאהל קבע, עם ציוד ועם חיילים בתפקידי שמירה ותורנות) מקטין בצורה ניכרת את השטח העומד לרשות האימונים באש, בגלל הצורך להוציא מתוך שטח התרגילים — נוסף על מקום-המאהל-עצמו — אף את תחומי-הבטחון סביבו. את המאהל יש להקים, איפוא, בשולי השטח. כן ניתן לתכנן את מסלול ההתקרבות לשטח שנבחר לתרגיל כך, שישתבץ בתכנית-האימונים ולא יבחבו (מסע מאובטח וכד').

2. תכנון האימונים לפי תיאום ב„זמן“ ולא לפי תיאום ב„מרחב“. האפשרות הנוחה, אשר בה בוחרים לרוב המפקדים, היא לחלק את שטח האימונים ליחידות-המשנה „נתחים נתחים“. חלוקה מעין-זו אינה מאפשרת את

למרות הבדלי המימדים שבין צבאות עמים זרים לבין צבאנו אנו, ולמרות שאין התנאים ניתנים להשוואה — קיים דמיון בין רבות מן הבעיות העומדות על סדר-יומם של מפקדים בצבאות הללו, לבין אלה המעסיקות מפקדים בצה"ל.

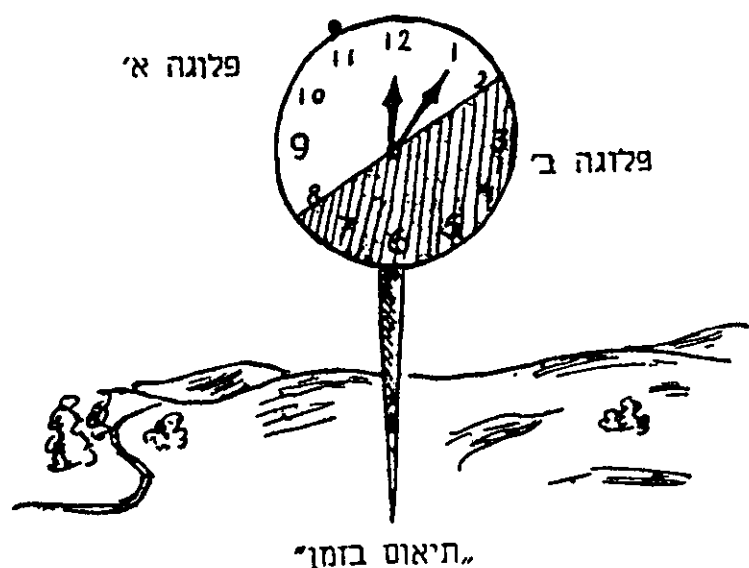
בחוברת הדרכה של הצבא הבריטי כתוב לאמור: — — — תנאים מגבילים, שמתפקידו של המפקד להתגבר עליהם, הם:

(א) הצמצום בשטח-האימונים.
(ב) פעולות מבצעיות המוטלות על היחידות מחוץ למסוכנו, אשר משבשות את לוח-הזמנים שנקבע לאימון ומקצרות אותו.

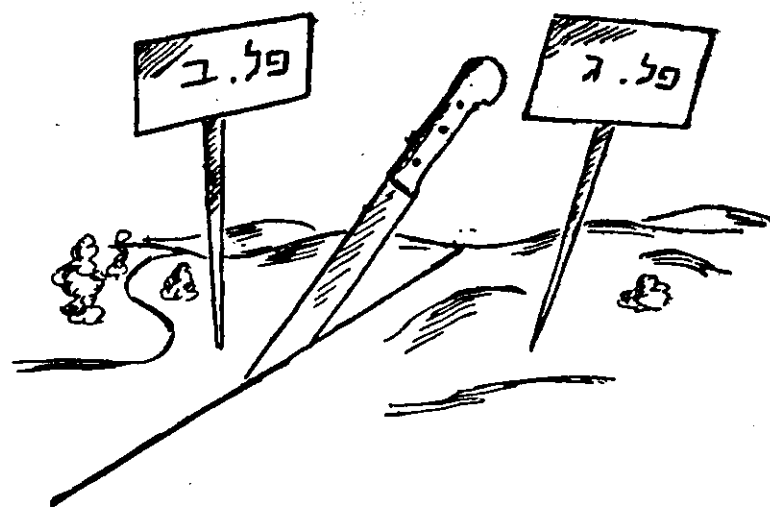
אין מפקד בצה"ל אשר יתקשה לראות את ההקבלה בין הבעיות הנ"ל לבין אלה המטרידות אותו כיום. נראה שהקשיים הנובעים מצמצום שטח-האימונים ומחוסר-זמן הם מן הבעיות מחוייבות-המציאות בכל צבא. ברור שבארץ חקלאית קשה למצוא מרחב המספיק לאימון המקביל של מסגרות האימונים הרבות בצבא, לצורך אימון מרוכז; כן ברור שתפקידי בטחון פוגעים בהכרח ביחידות הנמצאות באימון, כיון שרק עליהן ניתן להטילם.

תפקידו של המפקד, כפי שאומרת אותה חוברת בריטית — וכפי שנכון אף בצה"ל — להתגבר על בעיות אלה. להלן נדון במספר הצעות, שיישומן הנכון לתנאים עשוי להקל על מצוקת שטח-האימונים.

1. ניצול שטח-האש לתרגילי-אש בלבד. עובדה בדוקה היא, ששטח-האימונים המרוקנים במיוחד לתרגילים באש „חיה“ מנוצלים לתרגילים „יבשים“ רבים, אשר אפשר לבצעם, באותה מידה של תכליתיות, בשטחים אחרים. ביצוע כל האימון — ואף זה ה„יבש“ — בשטח-האש, נגרם בשל סיבות שונות, שהעיקרית בהן היא ההבנה

3. הכרת השטח ומיצוי כל הגלום בו.
המפקד המכין תרגיל מתרשם מן השטח מנקודת מבט אחת, בדרך-כלל — מנקודת כניסתו אל תוך השטח. מתקבל מכך שלעיתים תכופות, לאחר יום הכנה מייגע, נותרים לו מספר תרגילים חיוניים ש"אין אפשרות לבצעם בשטח זה". על-ידי בדיקת השטח מנקודות-מבט שונות, ומכיווני-גישה שונים, ניתן במקרים רבים לבצע מספר תרגילים על תואי-קרקע יחיד, שבמבט ראשון נראה כמתאים רק בקור שי לתרגיל אחד.

יש המחלקים את שטח-האימונים נתחים-נתחים

מסתבר כי:
א. בעית הצמצום בשטח-האימונים היא בעיה מחוייבת-המציאות.

ב. במידה-רבה ניתן להתגבר על בעיה זו על-ידי:

- (1) ביצוע תרגילים-ללא-אש מחוץ לשטח האש.
- (2) הקמת מאהל קבע מחוץ לשטח-האש.
- (3) תכנון מסלולי תרגילים ליחידות משנה, שינוצלו בתיאום זמנים.
- (4) הכרת השטח וניצולו המלא.

ניצולו המלא של השטח, בגלל הבזבוז הנגרם ע"י הצורך להבדיל הבדלה ברורה בין גזרותיהן של יחידות-המשנה. לרוב דורשת הבדלה זו "להקריב" תנאי קרקע בולטים לשם סימון גבולות, למרות שניתן היה לנצלם לאימונים.

אפשרות שניה, החסכונית לאין-ערוך מן הראשונה, היא התיאום בזמן. כאשר היחידות מתאמנות אימון מקביל, ניתן להכין "מסלול תרגילים" ולהציביר עליו את היחידות בזו אחר זו. בכך מתאפשר ניצול השטחים המתאימים ביותר, חסכוני בהכנת השטחים ובטחון-יותר בפני הסיכון של פגיעה הדדית עקב טעות.

